

Başvuru Numarası	:2022/1631
Toplantı Tarihi/Sayısı	:14.9.2023/36
Karar Numarası	:2023/627
Başvuran	:Ç.B.
Başvuran Vekili	:-
Adres	:-
Muhatap Kurum/Kişi	: Kastamonu Valiliği (İnebolu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)
Muhatap Adres	:-

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın sokak hayvanlarına destek olduğu için görev yerinin değiştirilmesi ve sosyal medya hesaplarına erişiminin engellenmesi sebebiyle siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- Kastamonu ilinde Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde öğretmenlik yaptığını,
- İnsani ve vicdani bir sorumluluk hissiyle yaşadığı bölgedeki sokak hayvanlarına destek olup mama vermesi nedeniyle tacize maruz kaldığını,
- Yaşadığı olumsuzlukların çalıştığı Kuruma da sirayet ettiğini, muhatap İnebolu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından kendisi hakkında soruşturma başlatıldığını ve görev yerinin değiştirildiğini,
- Muhataba ait sosyal medya hesaplarına erişiminin engellendiğini, bu sebeplerle siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap İnebolu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

- Görev yaptığı ilçede yaşayan vatandaşlarla yaşadığı problemlerden dolayı kendisinden şikayetçi olunması ve on iki adet dilekçe ile başvuru yapılması nedeniyle İl Milli Eğitim Müdürlüğü müfettişlerince başvuran hakkında disiplin soruşturması yapıldığı, yapılan soruşturmanın ardından başvuranın görev yerinin değiştirilmesine karar verildiği,
- Bu karara ilişkin olarak başvuranın yürütmenin durdurulması talepli bir iptal davası açtığı, ancak idare mahkemesinin başvuranın yürütmenin durdurulması talebini reddettiği ve davanın halen devam ettiği,
- Başvuranın sosyal medyada yaptığı ve içerik olarak muhatabı ilgilendirmeyen paylaşımlarda sürekli olarak İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünü etiketleyerek zan altında bıraktığı ve bu sebeple muhatabın sosyal medya hesaplarına başvuranın erişiminin engellendiği,

ç. Dolayısıyla başvuranın iddiasının aksine siyasi ve felsefi görüşü temelinde bir ayrımcılık yapılmadığı ifade edilmektedir.

4. Muhatapın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı bir görüş sunulmamıştır.

5. Kurumumuz tarafından yapılan inceleme ve araştırmaya esas teşkil etmesi amacıyla muhatap Kuruma başvuru yapan vatandaşların dilekçeleri talep edilmiştir. Muhatap Kurum tarafından on iki adet dilekçe Kurumumuza sunulmuştur. Söz konusu dilekçelerde:

a. Başvuranın uygunluk durumunu gözetmeksizin her yere mama döktüğü,

b. Hayvanların beslenmesine karşı olunmadığı, ancak çocuk ve kadınların yaşam alanları gözetilmeksizin gelişigüzel bir şekilde mama verilmesinden şikayetçi olduğu, İlçedeki yaşam alanlarının düzeni dikkate alınarak belirli bir disiplin içinde mama verilmesi gerektiği,

c. Başvurana bu konuda yapılan uyarıların başvuranın saldırgan söylemleriyle sonuçlandığı ve çözüme ulaşılamadığı ileri sürülerek muhatap Kurumdan gereğinin talep edildiği görülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...)"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır."

8. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede

belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun'un “Başvurular” başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında: “Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede, başvuranın görev yerinin değiştirilmesi ve muhataba ait sosyal medya hesaplarına erişiminin engellenmesi şeklindeki uygulamanın felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık oluşturduğunu iddia ettiği anlaşılmaktadır.

13. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesine göre: “Bu Sözleşme 'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”

14. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nin (ESKHS) 2'nci maddesine göre ise: “Taraflar Devletler Sözleşme 'de belirtilen hakların ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da başka bir statü bakımından herhangi bir ayırım gözetilmeksizin uygulanmasını taahhüt ederler.”

15. 6701 sayılı Kanun'da; eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşlarının bu hizmetleri sunarken Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayalı olarak farklı bir muamelede bulunamayacağı ve ayrımcılık yapılamayacağı düzenlenmiştir.

16. Somut olayda, başvuranın öğretmen olarak görev yaptığı İnebolu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından sokak hayvanlarına destek olması sebebiyle görev yerinin değiştirildiği ve Müdürlüğün sosyal medya hesaplarından engellenmesi sebebiyle yapılan duyuru, yayın ve bilgilendirmelere erişemediği, bu nedenle siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddia edilmektedir.

17. Siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık; bir kimseye bir hakkın kullanılmasında ya da bir yükümlülüğün yerine getirilmesinde meşru ve makul bir temele dayanmaksızın siyasi ve felsefi görüşü sebebiyle farklı muamelede bulunulması olarak tanımlanabilecektir. Siyasi görüş temelinde ayrımcılık kişilerin politik durumlarının tezahürü olan eylemleri ve düşünceleri sebebi ile maruz kaldığı ayrımcılıktır. Felsefi görüş temelinde ayrımcılık ise kişilerin sahip olduğu dini nitelikte olmayan ancak güçlü bir şekilde benimsenen ve insan yaşamı ve davranışının önemli bir yönü ile ilgili olan görüşlerindeki farklılıklar dolayısıyla yapılan ayrımcılık şeklinde tanımlanabilecektir. (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Ayrımcılık Temelleri Serisi No:11, Felsefi ve Siyasi Görüş Temelinde Ayrımcılık, s.11).

18. Somut olayda başvuran, tarafına uygulanan farklı muameleden şikayetçi olmaktadır. 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık yasağı açısından bir inceleme yapabilmek için ayrımcılık yasağını ihlal ettiği ileri sürülen muamelenin ve/ya uygulamanın mezkûr Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden birine veya birden fazlasına dayanılarak ortaya çıkmış olması gerekmektedir. Bu çerçevede başvuranın ayrımcılık iddiasının 6701 sayılı Kanun kapsamında incelenebilmesi için farklı muamele teşkil ettiğini ileri sürdüğü eylemler ile ayrımcılık temelleri arasında nedensellik bağının ortaya konması gerekmektedir.

19. Başvuran hayvanlara insani ve vicdani sorumluluğu sebebi ile mama vermesi nedeniyle görev yerinin değiştirilmesinin ve sosyal medya hesaplarına erişiminin engellenmesinin felsefi görüşünden kaynaklandığını iddia etmektedir. Muhatap Kurum ise yazılı görüşünde ilçede yaşayan vatandaşlardan gelen on iki adet dilekçe sebebi

ile başvuran hakkında inceleme ve soruşturma başlatıldığını ve başvuranın muhatap Kurumun sosyal medyada sürekli etiketlenmesi sebebi ile sosyal medya hesaplarından engellendiğini ifade etmiştir. Muhatabın sözünü ettiği on iki adet dilekçe incelendiğinde İlçede yaşayan vatandaşların başvuranın hayvansever olması sebebi ile şikayetçi olmadıklarını ve hayvanlara mama verilmesinden rahatsız olmadıklarını belirterek, sokak hayvanlarına verilen mamanın yaşam alanlarının niteliği gözetilmeksizin belirli bir düzen ve disiplin içerisinde verilmemesinden şikayetçi oldukları tespit edilmiştir.

20. Bu çerçevede başvuranın görev yeri değişikliği ve sosyal medya hesaplarından engellenmesi şeklinde gerçekleştiğini ileri sürdüğü farklı muamelenin felsefi görüş temeli ile nedensellik bağı başvuran tarafından sunulan başvuru dilekçesinde ortaya konamamış; Kurumumuzun yapmış olduğu inceleme ve araştırmada da tespit edilememiştir. Bu sebeple başvuranın maruz kaldığı muamelenin felsefi görüşü ile ilişkilendirilemeyeceği ve başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden herhangi biri kapsamında ele alınamayacağı değerlendirilmiştir.

21. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulacağı ve sonucunda Kurumun görev alanına girip girmediği yönünden inceleneceği; aynı Yönetmelik'in 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında ise; ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliğinin esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Netice olarak, başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvurunun Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerine dayanmaması, yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi nedeniyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye